

HÖGSTA DOMSTOLENS DOM

meddelad i Stockholm den 29 december 2014

Mål nr

T 3743-13

KLAGANDE

KS

Ombud: Advokat RM

MOTPARTER

1. IL

2. AN

3. EN

Ombud för 1–3: Advokat KH

SAKEN

Klander av testamente

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Svea hovrätts dom 2013-06-19 i mål T 4243-12

DOMSLUT

Högsta domstolen fastställer hovrättens domslut.

KS ska ersätta IL, AN och EN för deras rättegångskostnader i Högsta domstolen med 9 570 kr, avseende ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för Högsta domstolens dom till dess betalning sker.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

KS har yrkat att Högsta domstolen med ändring av hovrättens dom ska avvisa eller ogilla ILs, ANs och ENs talan. KS har vidare yrkat att Högsta domstolen ska dels befria henne från skyldigheten att ersätta motparterna för deras rättegångskostnader i tingsrätten och hovrätten, dels förplikta dem att ersätta henne för rättegångskostnader i tingsrätten och hovrätten.

IL, AN och EN har motsatt sig att hovrättens dom ändras.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader i Högsta domstolen.

DOMSKÄL

Bakgrund

1. KJ avled år 1985. I bouppteckningen efter henne upptogs maken EJ som ensam dödsbodeläggare samt syskon och syskonbarn som efterarvingar. KS antecknades som testamentarisk efterarvinge på grundval av ett intyg om muntligt testamente enligt vilket KS skulle erhålla KJs kvarlåtenskap. EJ avled år 2009. KS ansökte därefter om förordnande av boutredningsman i dödsboet

efter EJ. Inom ramen för det ärendet skickade tingsrätten intyget om det muntliga testamentet till arvingarna.

2. IL, AN och EN väckte den 15 september 2011 talan om klander av testamentet.

3. KS har gjort gällande att IL och medparter genom tingsrätten delgavs testamentet tillsammans med hennes ansökan om förordnande av boutredningsman. Klanderfristen ska enligt henne räknas från den tidpunkten. IL och medparter har invänt att den omständigheten att de i ärendet om förordnande av boutredningsman fick del av intyget inte innebär att de är delgivna på sätt som krävs för att klanderfristen ska börja löpa; så skedde först vid bouppteckningsförrättningen efter EJ den 23 mars 2011.

Rättslig reglering

4. Enligt 14 kap. 4 § ärvdabalken ska testamente delges arvinge genom överlämnande av testamentshandlingen i bestyrkt avskrift eller, i fråga om muntligt testamente, protokoll över förhör med testamentsvittnena eller annan skriftlig uppgift om testamentets innehåll. I paragrafens tredje stycke anges att delgivning som verkställt av en av flera testamentstagare gäller även för de övriga. Av 14 kap. 5 § framgår att en arvinge som vill göra gällande att ett testamente är ogiltigt enligt 13 kap. ska väcka klandertalan inom sex månader efter det att han eller hon erhöll del av testamentet såsom i 4 § är stadgat. Det är alltså delgivningen av testamentet som är startpunkten för klanderfristen.

5. Enligt allmänna författningsregler har delgivning skett när den som söks för delgivning har mottagit handlingen, oavsett på vilket sätt den har kommit henne eller honom till handa (se 1, 19 och 22 §§ 1970 års delgivningslag, som gällde under i målet aktuell tid, jfr 1 och 18 §§ delgivningslagen, 2010:1932).

I vissa situationer har emellertid kraven på delgivning anpassats efter den särskilda risk för rättsförlust som kan finnas och ett mer formellt synsätt på delgivning har anlagts (jfr NJA 1979 s. 481, NJA 1980 s. 630 och NJA 1981 s. 988).

6. Nu aktuella regler i ärvdabalken om testamente är överförda från 1930 års testamentslag utan några ändringar i sak. Av förarbetena till testamentslagen framgår att det är testamentstagaren som har ålagts skyldighet att delge testamentet med arvingarna. En regel om detta ansågs ligga i sakens natur på ett sådant sätt att det inte behövde sägas i lagtexten. (Se NJA II 1930 s. 376.)

7. Det är först genom testamentstagarens delgivning som han eller hon framställer ett formellt krav på att testamentet ska följas. Arvingarna anses genom delgivningen uppmanade att framställa de invändningar mot testamentets verkställande som de anser befogade. (Se NJA II 1930 s. 367 och prop. 1988/89:88 s. 12.)

8. Genom att klanderfristen börjar löpa vid delgivningen är det av vikt att det inte råder några oklarheter i fråga om delgivning har skett. Av rättssäkerhetsskäl bör en arvinge därför anses ha fått del av testamentet på sådant sätt att klanderfristen börjar löpa endast om det klart framgår att testamentstagarens syfte är att delge testamentet.

Bedömningen i detta fall

9. IL och medparter fick genom tingsrättens försorg del av intyget om testamentet genom att KS hade ansökt om förordnande av boutredningsman. KS kan inte därigenom anses ha delgivit arvingarna testamentet i den mening som avses i 14 kap. 4 § ärvdabalken, oavsett om arvingarna förstod att hon avsåg att påkalla att testamentet verkställdes. IL och medparter har således inte

delgivits testamentet före den 23 mars 2011. Klandertalan är därmed väckt i rätt tid. Vid denna bedömning har KS medgett klandertalan. Hovrättens domslut ska därför fastställas.

10. Med denna utgång ska KS ersätta IL och medparter deras rättegångskostnader i Högsta domstolen. Yrkat belopp är skäligt.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Ella Nyström, Gudmund Toijer, Lena Moore, Svante O. Johansson (referent) och Lars Edlund
Föredragande justitiesekreterare: Helene Bergström